

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	11
1 Diversiteit in betekenissen en interacties rond veiligheid in wijken	29
1.1 Inleiding	29
1.2 Internationaal vergelijkende opzet	31
1.3 Onderzoeksdoelen	35
1.4 Hoofd- en onderzoeksvragen	38
1.5 Positionering binnen het veld van veiligheidsstudies	39
2 Aanpak van een vergelijkend onderzoek naar lokale veiligheid	47
2.1 Inleiding	47
2.2 Onderzoeksstrategie	47
2.3 Voorbereiding, presentatie en ontvangst in het veld	50
2.4 Positiespel in het veld	51
2.5 Onderzoeksmethoden en verslaglegging	53
2.6 Data-analyse	56
2.7 Leeswijzer	58
3 Kennismaking met het 'onderzoeksveld'	63
3.1 Inleiding	63
Deel I Rotterdam	64
3.2 Het Oude Westen	64
3.2.1 Ontstaan en ontwikkeling	64
3.2.2 Wijkenmerken	67
Deel II Antwerpen	74
3.3 Antwerpen Noord	74
3.3.1 Ontstaan en ontwikkeling	75
3.3.2 Wijkenmerken	77
Deel III Conclusies	84
3.4 Conclusies	84

4	Het 'papieren' beleid rond veiligheid in de onderzoekslocaties	87
4.1	Inleiding	87
Deel I	Rotterdam	88
4.2	Beleidscontext van het Oude Westen	88
4.2.1	Bovenlokaal beleid rond veiligheid	88
4.2.2	Stedelijk veiligheidsbeleid	90
4.2.3	Wijkgebonden beleid rond veiligheid	98
4.3	Conclusies beleidsontwikkelingen casus Rotterdam	101
Deel II	Antwerpen	102
4.4	Beleidscontext van Antwerpen Noord	102
4.4.1	Bovenlokaal beleid rond veiligheid	103
4.4.2	Stedelijk veiligheidsbeleid	106
4.4.3	Wijkgebonden beleid rond veiligheid	113
4.5	Conclusies beleidsontwikkelingen casus Antwerpen	115
Deel III	Conclusies	117
4.6	Conclusies beleidsontwikkelingen rond veiligheid in Rotterdam en Antwerpen	117
5	Bestuurders- en ambtenarenperspectieven op wijk, veiligheid en beleid	123
5.1	Inleiding	123
Deel I	Het Oude Westen	124
5.2	De Rotterdamse lokale politiek-bestuurlijke organisatie	124
5.2.1	Gemeente Rotterdam	125
5.2.2	Deelgemeente Centrum	126
5.3	Bestuurders en ambtenaren over het besturen en uitvoeren van beleid	128
5.3.1	Samenwerking en spanningen tussen centrale en decentrale lokale overheid	128
5.3.2	Mogelijkheden en beperkingen in de implementatie van het 'papieren' beleid	131
5.4	Bestuurders en ambtenaren over de inhoud van het lokaal veiligheidsbeleid	132
5.4.1	Steun aan bestaand beleid	132
5.4.2	Kritiek op bestaand beleid	135
5.5	Bestuurders en ambtenaren over de samenwerking met veiligheidspartners	138
5.5.1	Samenwerken met professionals	139
5.5.2	Samenwerken met bewoners(collectieven)	142
5.6	Bestuurders en ambtenarenperspectieven op wijk, veiligheid en beleid	148
5.6.1	Sociaal heroverend perspectief	148

5.6.2	Pragmatisch functionalistisch perspectief	150
5.6.3	Sociaal verheffend perspectief	153
5.7	Deelconclusies Rotterdamse bestuurders- en ambtenarenperspectieven	155
Deel II Antwerpen Noord		158
5.8	De Antwerpse lokale politiek-bestuurlijke organisatie	158
5.8.1	Gemeente Antwerpen	159
5.8.2	District Antwerpen	161
5.9	Bestuurders en ambtenaren over het besturen en uitvoeren van beleid	162
5.9.1	Samenwerking en spanningen tussen centrale en decentrale lokale overheid	162
5.9.2	Mogelijkheden en beperkingen in de implementatie van het 'papieren' beleid	164
5.10	Bestuurders en ambtenaren over de inhoud van het lokale veiligheidsbeleid	167
5.10.1	Steun aan bestaand beleid	167
5.10.2	Kritiek op bestaand beleid	171
5.11	Bestuurders en ambtenaren over de samenwerking met veiligheidspartners	174
5.11.1	Samenwerken met professionals	174
5.11.2	Samenwerken met bewoners(collectieven)	178
5.12	Bestuurders- en ambtenarenperspectieven op wijk, veiligheid en beleid	183
5.12.1	Sociaal heroverend perspectief	184
5.12.2	Pragmatisch functionalistisch perspectief	187
5.12.3	Sociaal verheffend perspectief	189
5.13	Deelconclusies Antwerpse bestuurders- en ambtenarenperspectieven	193
Deel III Conclusies		197
5.14	Conclusies over bestuurs- en beleidsperspectieven in Rotterdam en Antwerpen	197
5.14.1	Samenwerking en spanningen tussen centrale en decentrale lokale overheid	198
5.14.2	Mogelijkheden en beperkingen in de implementatie van het 'papieren' beleid	198
5.14.3	Inhoud van het lokale veiligheidsbeleid	200
5.14.4	Samenwerking en spanningen met professionele partners	201
5.14.5	Samenwerking en spanningen met bewoners(collectieven)	204
5.14.6	Bestuurders- en ambtenarenperspectieven op wijken, veiligheid en beleid	206
6	Politieperspectieven op wijk, veiligheid en beleid	209
6.1	Inleiding	209

Deel I	Het Oude Westen	210
6.2	Kenmerken Politie Rotterdam Rijnmond	210
6.3	Politieperspectieven op de politieke praktijk rond veiligheid	213
6.3.1	Verhoudingen binnen het Rotterdamse politiekorps	214
6.3.2	Coping met spanningen en beperkingen binnen de politieorganisatie	217
6.3.3	Effecten van de politieke aanpak van overlast en criminaliteit	218
6.3.4	Effectiviteit en efficiency van de politieke aanpak van overlast en criminaliteit	222
6.4	Politieperspectieven op (samenwerking met) 'veiligheidspartners'	227
6.4.1	Lokale bestuurders en ambtenaren	227
6.4.2	Welzijnswerkers en hulpverleners	229
6.4.3	Medewerkers van de woningcorporatie	230
6.4.4	Bewoners(collectieven)	231
6.4.5	Integrale samenwerking	233
6.5	Politieperspectieven op de wijk, veiligheid en beleid	234
6.5.1	Stereotyperend perspectief	235
6.5.2	Risicotaxerend perspectief	237
6.5.3	Nuancerend perspectief	240
6.6	Deelconclusies Rotterdamse politiemedewerkers	243
Deel II	Antwerpen Noord	246
6.7	Kenmerken lokale politie Antwerpen	246
6.8	Politieperspectieven op de politieke praktijk rond veiligheid	249
6.8.1	Verhoudingen binnen het Antwerpse politiekorps	249
6.8.2	Coping met spanningen en beperkingen binnen de politieorganisatie	253
6.8.3	Effecten van de politieke aanpak van overlast en criminaliteit	254
6.8.4	Effectiviteit & efficiency van de politieke aanpak van overlast en criminaliteit	258
6.9	Politieperspectieven op 'veiligheidspartners' in Antwerpen	261
6.9.1	Lokale politici, bestuurders en ambtenaren	262
6.9.2	Welzijnswerkers en hulpverleners	263
6.9.3	Bewoners en bewonerscollectieven	265
6.9.4	Integrale samenwerking	267
6.10	Politieperspectieven op de wijk, veiligheid en beleid	269
6.10.1	Stereotyperend perspectief	270
6.10.2	Risicotaxerend perspectief	271
6.10.3	Nuancerend perspectief	274
6.11	Deelconclusies Antwerpse politiemedewerkers	277
Deel III	Conclusies	280
6.12	Conclusies over politieperspectieven in Rotterdam en Antwerpen	280
7	Bewonersperspectieven op veiligheid, wijk en beleid	289
7.1	Inleiding	289

Deel I	Het Oude Westen	290
7.2	Diversiteit in bewonersperspectieven en lokale context	290
7.3	Vijf bewonersperspectieven op de wijk, veiligheid en beleid	291
7.3.1	Cultureel conservatief perspectief	292
7.3.2	Cultureel progressief perspectief	298
7.3.3	Economisch progressief perspectief	305
7.3.4	Gemengd (niet-westers) perspectief	312
7.3.5	Ambivalent jongerenperspectief	317
7.4	Deelconclusies bewonersperspectieven Oude Westen	325
Deel II	Antwerpen Noord	327
7.5	Diversiteit in bewonersperspectieven en lokale context	328
7.6	Vijf bewonersperspectieven op de wijk, veiligheid en beleid	329
7.6.1	Cultureel conservatief perspectief	329
7.6.2	Cultureel progressief perspectief	335
7.6.3	Economisch progressief perspectief	342
7.6.4	Gemengd (niet-westers) perspectief	347
7.6.5	Ambivalent jongerenperspectief	355
7.7	Deelconclusies bewonersperspectieven Antwerpen Noord	363
Deel III	Conclusies	366
7.8	Conclusies over bewonersperspectieven in Rotterdam en Antwerpen	366
8	Conclusies over perspectieven op wijk, veiligheid en beleid	379
8.1	Inleiding	379
8.2	Overeenkomsten en verschillen tussen de twee wijken en de beleidscontext	382
8.3	Perspectieven van actoren op de wijk, veiligheid en beleid	389
8.4	Algemene lessen uit de internationale vergelijking van veiligheidsperspectieven	407
8.5	Theoretische en beleidsimplicaties van diversiteit in veiligheidsperspectieven	413
8.5.1	Theoretische implicaties	413
8.5.2	Beleidsimplicaties	421
8.6	Tot besluit: een aanzet tot meer lokale veiligheidsetnografie	433
Literatuurlijst		435
Beleidsstukken		451
Bijlagen		453
Over de auteur		475
Het groene gras		477